

SAMOBORSKE

Br. 20

God. IV.

Samobor, 15. listopada 1955.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedinačnom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din., polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Narodne banke u Samoboru broj 415-7-88. — Glavni i odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 15. Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

SKUPŠTINA PROSVJETNIH RADNIKA

3. listopada održana je skupština Društva učitelja bivšeg kotara Samobor, na kojoj su pored prosvjetnih radnika prisustvovali kao gosti drugovi: narodni zastupnik Alojz Valečić, i predsjednik Narodnog odbora općine Samobor Stanko Vugrinec. Skupštini je predsjedao upravitelj Narodne osmogodišnje škole drug Josip Hetler. Izvještaj o radu Društva podnio je drug Matija Bosanac, a o blagajničkom poslovanju drugarica Nevenka Dulčić.

U diskusiji je drug Hetler u svom osvrtu na rad prosvjetnih radnika govorio o uspjesima i nedostacima rada u školi i izvan škole. Postoje i »Samoborske novine«, rekao je dalje drug Hetler, ali u njima premalo učitelja surađuje, iako one služe za obavještanje o svim pa i kulturnim zbivanjima našega područja. Zbog toga mno-

gi izvanškolski rad naših učitelja na selu ostaje nezapažen, barem za šire slojeve, što u buduću ne bi smjelo biti. Drug Orlić, upravitelj škole učenika u privredi podvrgao je kritici neozbiljnost nekih drugova, koji se u jednom času oduševavaju za neku akciju, rad, ekskurziju, a da isto tako brzo odluku izmijene i odbiju suradnju. Isto tako, rekao je dalje, ima tu drugova, koji služe i po 3 godine u ovom kotaru, a da ih ne poznaju. To dolazi odatle, što ti drugovi ne osjećaju potrebu za takvim zbliznjem, koje bi omogućilo izmjenu misli, a koje mogu biti samo od koristi.

Dalje su diskutirali: Zvonko Požežanac (Rude), Dragutin Pazman (Rakitje), Ivan Grdenić (Bregana), Milan Bradić (Sv. Nedjelja) i Ilija Halagić (Samobor). Isticali su potrebu rada učitelja na narodnom prosvjećivanju i naglasili, da u ovoj akciji nisu iskorištene sve mogućnosti, koje postoje na terenu. Drug Halagić ističe, da je natječaj za 1-god. seminar za fizički odgoj ostao samo na papiru, jer se nitko nije javio. Mi smo barem za sada jedini, na kojima leži kulturno-prosvjetni rad na selu, a za taj rad treba se osposobljavati. Jedan od drugova spomenuo je stvaranje mogućnosti za putovanje u inozemstvo. Međutim, ja mu odgovaram, rekao je dalje drug Halagić, da je prethodno potrebno upoznati svoju zemlju, Samobor i njegovu okolicu, geološki sastav, prirodne ljepote i bogatstva, pa se tek onda može govoriti o inozemstvu.

Uzeo je riječ i drug Vugrinec, koji se osvrnuo na pojedine dijelove iz govora nekih predgovornika, a naročito na prosvjetne savjete, u kojima ne trebaju biti isključivo prosvjetni radnici, jer bi to ispalo kao neki staleški organ. Osvrnuo se i na dotiranje ekskurzija i kaže, da se 34% budžeta troši na prosvjetu, i sav je rad za sada usmjeren na proširenje školskog prostora. Mi možemo dati na raspolaganje onoliko sredstava, s koliko raspoložemo. U izvanškolskom radu treba angažirati veći broj prosvjetnih radnika, pa uspjeh ne će izostati, završio je drug Vugrinec.

U tom smislu govorio je i narodni zastupnik drug Valečić, apelirajući na prisutne, da što više učestvuju u narodnom prosvjećivanju. — U tu svrhu sastavlja se program predavanja za selo s filmovima, koji će se upotrebiti u toj akciji.

Nakon diskusije, u kojoj je učestvovalo premalo prisutnih učitelja, prišlo se izboru novog Općinskog odbora prosvjetnih radnika, u koji su ušli drugovi: Juraj Zorman, Matija Bosanac, Vlado Kireta, Nevenka Dulčić, Adela Ludvig, Josip Hetler, Dragutin Pazman, Stjepan Kostanjevečki, Mirjana Trifunović, Vilko Orlić, Štefica Musani, Marija Plazonić, Emilija Hedžet, Zvonko Prelčec i Mira Pečnik. Za vrijeme glasanja nastavljen je razgovor, u kojoj je prof. Josip Pejić zastupao mišljenje i predložio, da se pristupi obrazovanju naročito mladih učitelja, kako bi odgovorili zadatku, koji pred njih postavlja društvo, pogotovo kad se zna, da učitelji nisu primili neko jedinstveno obrazovanje. To obrazovanje trebalo bi organizirati putem seminara i t. d.

Za rješenje tog pitanja neki su predlagali, da se takav seminar održi u Pedagoškom centru u Zagrebu, jer bi u tom slučaju prošli jeftinije obzirom na pristupačnu cijenu. Taj prijedlog nije prihvaćen, već se donio zaključak, da se takvi seminari održe u Samoboru. Skupština je zaključena u 14 sati.

MaBo

O čemu se raspravljalo na plenumu sindikalnog vijeća

Na plenumu Općinskog sindikalnog vijeća održanog 13. rujna doneseno je nekoliko važnih zaključaka za rad sindikalnih organizacija. Zaključeno je, da se ove godine poveća broj ekonomskih i stručnih tečajeva. Naprednijim ekonomskim tečajevima, koji za razliku od osnovnih nisu sveobuhvatni, već rade na principu specijalizacije, obuhvatila bi se poduzeća u kojima je prošle godine održan osnovni ekonomski tečaj.

Stručni tečajevi za sticanje kvalifikacije održat će se u »Elektronu«, »Fotokemici«, »Slobodi«, »Tempu« i »Trudbeniku«.

Sva preostala poduzeća organizirala bi osnovni ekonomski tečaj.

Skupštine sindikalnih podružnica treba da se ove godine završe do 1. prosinca. Na plenumu je naročito istaknuto, da svu pažnju treba obratiti izborima novih rukovodstava sindikata. Često se događa, da se biraju u upravne odbore podružnica ljudi, koji nemaju volje ni sposobnosti da rade, što u buduću treba izbjeći.

Sada u toku nabava zimnice i oгрева. Iz diskusije bilo je vidljivo, da se dosta uradilo, kako bi se naši radni ljudi što jeftinije snabdjeli.

Na velike se poteškoće nailazi, kada se nastoji u poduzećima pronaći novčana sredstva, kojima bi se ljudima pomoglo, da na 2 ili 3 mjeseca otplaćuju nabavljenu zimnicu i ogreva.

AKADEMIJA

Općinski komitet NO-e Samobor održao je u kino-dvorani 10. X. svečanu akademiju u čast 36. godišnjice osnivanja SKOJ-e. Prije same akademije velike grupe omladinaca i građana otišle su pred kuću, gdje su poginuli 1929. skojevci Janko Mišić i braća Oreški, da im odaju dužnu poštu.

U prepunoj kino-dvorani izveden je bogat i dobro uvježban program, u kome je nastupio i podmladak gradske glazbe s državnim himnom. — Referat o historijatu SKOJ-e održao je Marijan Grakalić, podvukavši sva stradanja, kroz koja su prošli skojevci za starih nenarodnih režima. Ostali dio programa bio je ispunjen recitacijama, pjesmom i tamburanjem. Naročito oduševljenje kod publike izazvao je nastup tamburaškog tria, u kome su učestvovali naši najmlađi tamburaši među kojima je najmanji i najmlađi (8 god.), Krešo Profeta bio atrakcija za sebe uz Slavka Galića i Branka Runtasa.

MaBo

MILKA KUFRIN MEĐU BIRAČIMA

Narodni zastupnik drugarica Milka Kufrin posjetila je u toku zadnjih 7 dana nekoliko sastanaka organizacija SSRN-a. — 13. o. mj. u punoj čitaonici Narodnog doma u Samoboru održan je sastanak V. bloka SSRN-a, kojemu je osim drugarice Kufrin, prisustvovao i Alojz Valečić, narodni zastupnik. Na sastanku su pretresana ekonomska pitanja, osobito pitanje cijena i nepravilno poskupljenje nekih artikala. — U diskusiji su učestvovali također i mnogi članovi SSRN-a.

PLENUM OPĆINSKOG KOMITETA NOH-E SAMOBOR

Pod Lipovcem održan je plenum Narodne omladine općine Samobor pod predsjedništvom Franje Horvata. Plenum je pretresao rad omladinske organizacije i njenu političku ulogu u društvenom upravljanju. Neka poduzeća zapostavljaju omladinu, kao »Elektron« i druga. U poduzeću »Tempo« u Bregani 2 omladinca su članovi Radničkog savjeta, a jedan Upravnog odbora poduzeća.

Plenum je donio program rada za naredni period, u kojem je naročito istaknuto osnivanje čitaonica po selima i političko učestvovanje omladine u rješavanju pojedinih konkretnih pitanja. Na kraju plenuma vršene su neke izmjene u Općinskom komitetu. KY.

OMLADINSKI SEMINAR POD LIPOVCEM

U »Šoićevoj kući« pod Lipovcem u Samoborskom gorju održan je seminar za omladinske rukovodioce na kojem je prisustvovalo 36 omladinaca. Predavanja iz raznih oblasti društvenog života držali su narodni zastupnik Alojz Valečić, predsjednik NOO-e Samobor Stanko Vugrinec, predsjednik Kotarskog komiteta NOH-e Zagreb Pero Pirker, sekretar KK NOH-e Bečir Kadić, tajnik NOO-e Samobor Čedo Bastijančić, predsjednik Općinskog vijeća proizvođača Mirko Štengl, Ilija Halagić i Đ. Bregeš.

Omladinci su pokazali veliki interes za održane teme, tako, da je poslije svakog predavanja bila široka diskusija.

Konferencija o voznom redu Samoborske željeznice

Direkcija gradske željeznice iz Zagreba sazvala je konferenciju za 13. X. o. g. na željezničkoj stanici u Samoboru. Na konferenciju su pozvani predstavnici narodne vlasti, privrede, škole i društvenih organizacija.

Na konferenciju su došla 2 izaslanika direkcije iz Zagreba, a iz Samobora: narod. zastupnik A. Valečić, javni tužilac I. Šporer, predstavnik Sindikalnog vijeća S. Trpin, društvo »Naša djeca« zastupao je L. Babić, predstavnik NO-a općine Samobor V. Mataušić i Remontnog zavoda Bregana, dr. Podvinec.

Predmet konferencije bio je usklađivanje novog voznog reda na samoborskoj pruzi s potrebama radnika i đaka. U početku razgovora drug Valečić je podvukao, da je bezuvjetno potrebno uvesti točnost u od-

lasku i dolasku vlakova, jer đaci ne smiju kasniti. Na primjedbu predstavnika željeznice, da su putnici prosti prema vlakopratnom osoblju i skloni, da i fizički obračunavaju s njima, pa dalje: razbijanje prozora i druge štete počinjene po putnicima su prilično ozbiljno pitanje, koje koči pravilno izvršavanje dužnosti željezničkog osoblja, drug Valečić je naglasio, da u tim slučajevima treba energično nastupiti, kako bi se ta pojava iskorijenila jednom zauvijek.

Drug Šporer zastupa, da se bezuvjetno uvede đачki vagon, kako bi se omladina izolirala od ostalih putnika, i time izbjegla lošim primjerima. Nadalje naglašava, da u posljednje vrijeme nema prijava o izgedima na željeznici, iz čega se daje zaključiti, da se stanje bitno izmijenilo na bolje. Drug Babić zamolio je predstavnike iz Zagreba, da poduzmu sve, kako bi se našla jedna prostorija, koja bi služila đacima kao čekaonica, u kojoj bi vrijeme čekanja mogli iskoristiti i za učenje.

Diskusija oko izmjene samoga voznog reda trajala je nešto duže zbog pomanjkanja voznog parka. Izvršene su neke izmjene u polasku vlakova iz Samobora i Zagreba u interesu točnog dolaženja na rad i školu.

Što se tiče čekaonice u Zagrebu i posebno loženog vagona zimi za đake, drugovi iz Zagreba obećali su svoju punu pomoć.

Novi vozni red stupit će na snagu, nakon što ga potvrdi NOK-a Zagreb, što će uslijediti koncem ovoga mjeseca. MaBo

VOZNI RED NAŠIH AUTOBUSA

Uprave poduzeća »Prevoz« i »Turist« objavile su zajednički vozni red naših autobusa, koji je odmah stupio na snagu. — Iz Samobora polaze autobusi u: 6.30, 7.20, 8.30, 9.30, 13.00, 14.30, 19.00 i 20.00 sati. Iz Zagreba u: 6.30, 7.20, 8.20, 9.30, 13.00, 14.30, 19.00 i 20.30.

PROSLAVA »DJEČJEG TJEDNA« U SAMOBORU

U okviru »Dječjeg tjedna«, koji je trajao od 2.—9. listopada, Društvo »Naša djeca« izvelo je nekoliko priredaba.

Na sam dan proslave 2. listopada izveden je mali program u Narodnom domu s recitacijama na našem i stranim jezicima, pa muzički sat u izvedbi Marijana Galića. Otvorenju proslave prisustvovali su đaci i nastavnici.

Nadalje je Kazalište lutaka, koje radi pod pokroviteljstvom Društva »Naša djeca« izvelo kazališne predstave za školsku djecu sa sela i grada te je istoj prisustvovalo oko 2.000 djece.

U Dječjem vrtiću priređena je jesenska svečanost, na kojoj je izveden program, poslije koga su naši najmanji imali zakusku. — Kao gosti toj svečanosti prisustvovalo je 45 djece i 4 odgojitelja Dječjeg vrtića iz Zagreba. Djeca su bila u odličnom raspoloženju i s drugovima iz Zagreba provela vrijeme do odlaska u igri i plesovima. MaBo

Franjo Kordić:

Planinari »Japetića« historijskim mjestima NOB

— Utisci s puta —

Na našem putu nismo doživjeli nikakvih krupnih doživljaja, već je opisan svakodnevni život planinara.

Kada smo 1954. god., putujući tragom V. ofenzive, s vrha Maglića promatrali Durmitor i njegov najviši vrh, vrlo strmi i stjenoviti Bobotov kuk, međusobno smo govorili: »Moramo jedamput i tamo doći«. Ali to »moramo« zvučilo je neodređeno i neuvjerljivo. Bili smo svijesni velike udaljenosti od Samobora do Durmitora, a time — naravno — i velikih troškova puta. I sada, nakon povratka s velike i naporne maršrute, na kojoj je Durmitor bio samo jedna etapa, kao u dalekoj prošlosti, kao kroz maglu gledam ogroman, sniježni masiv Durmitora, njegovo zeleno Crno jezero i ponosni Međed, koji poput diva ogleda svoje lice na glatkoj jezerskoj površini. — Ali o tome kasnije.

Odluka, da se pođe na Durmitor, donesena je na godišnjoj skupštini društva. Naime, zaključeno je, da se u okviru proslave 10-godišnjice Oslobođenja zemlje pođe ustaničkim krajevima kotara Samobor, a da se izvide mogućnosti pohoda historijskih mjesta naše zemlje. Netko od lanjskih učesnika izbacio je tada parolu: »Durmitor«. Zagledasmo se. U mašti nam sine pred oči gromada Bobotova kuka. Zagrijasmo se za tu ideju, i bi formiran odbor, koji će razraditi plan posjeta najznačajnijih mjesta naše slavne prošlosti, u kojoj i opjevani Durmitor ima svoje mjesto, s time, a što je najglavnije, da se izvide materijalne mogućnosti toga pohoda.

Poslije skupštine bi razrađen plan pohoda, i to: Rudo, gdje su udareni temelji našoj Armiji osnivanjem Prve proletar-

ske brigade, Prijepolje, poznato iz VI. neprijateljske ofenzive, Pljevlja, Žabljak, Durmitor, Nikšić, Titograd, Cetinje, Lovćen, Kotor, otok Vis, Split i Mosor, sve historijska mjesta i planine. Prema tome planu treba proputovati Bosnu, dio Srbije, Crnu Goru i dobar dio Jadrana. Za to putovanje predviđeno je oko 20 dana. Ali, od kuda troškovi? Po osobi taj put, djelomično računajući 75% povlastice za godišnji odmor, stajat će oko 13.000 dinara. Bilo nas je optimista, koji smo vjerovali, da nas NO kotara i NO gradske općine, te poduzeća ne će ni ovoga puta iznevjeriti, a i uplate učesnika treba da budu pozamašne.

Prihvatismo se posla. Za upute obratili smo se planinarskim društvima Prijepolje, Plevlja, Nikšić i Titograd. Zamolili smo pomoć od spomenutih ustanova i poduzeća i ta nam bijaše obećana. Planinari Srbije i Crne Gore pisali su nam o prilikama tamo s napomenom, da će oni Dan ustanka naroda Crne Gore, 13. srpnja, slaviti na Durmitoru, i tako se naš plan počeo dobro odvijati. Naročito lijepu pomoć primismo od NO-a gradske općine i NO-a kotara, a ni poduzeća: Obrtna poduzeća, »Sloboda«, »Hamor«, »Naprijed«, Veletrgovačko poduzeće i KSPZ ne zaostaše, već nam i ovoga puta pomogloše, koliko su mogli. Tvornica filmova poklonila nam 20 kom. odličnih filmova i kamion za prevoz do Zagreba. Utvrdili smo i dan polaska: 9. srpnja 1955. u 20 sati ispred društvenih prostorija. Za vođu puta izabraše mene, za opremu: tajnika Jožu, a za opskrbu Štefa i Ramonu.

PLANINARSKJE VIJESTI

Planinarski tjedan Izložba fotografija »Ljepote planina«

Planinarsko društvo »Japetić« — sekcija »Dr. Maks Plotnikov« priređuje od 22. do 30. listopada »Planinarski tjedan« s obilnim rasporedom: u subotu 22. X. u 16 sati izvršit će se podizanje propagandnog logora izviđača, a u 20 sati planinarska zabava u »Lavici«. U nedjelju 23. u 10 sati prije podne bit će u Gradskom muzeju svečano otvorenje izložbe fotografija »Ljepote planina«. Na toj će izložbi izlagati naši najbolji planinari foto-amateri: Redenšek, Munk, Belačić, Horvat, Pavić, Benko, Medar, Rakoš, dr. Gušić, Mlač, Smokvina, ing. Mandić i mnogi drugi. Izlagat će također domaći foto-amateri. — Isti dan poslije podne bit će izlet na »Šoićevu kuću« sa zabavom.

U utorak i petak održat će se predavanja uz planinarske filmove u Narodnom domu, a u nedjelju 30. održat će se u domu PD-a »Željezničar« na Oštrcu svečana konferencija fotoamatera i podjela nagrada najboljim izlagačima. — Održat će se još natjecanja u stolnom tenisu, kuglanju i streljaštvu te šahovski turnir — što je potanje vidljivo na plakatima.

OBAVIJEST

Obavještavaju se rezervni oficiri s područja općine Samobor (bivši kotar Samobor), koji još nisu podmirili svoju članarinu za 1955., da istu uplate kod blagajnika Ladislava Babića.

Članarina se prima svakog dana od 7—12 sati u prostorijama Uprave za prihode općine Samobor. Godišnji iznos članarine 120 dinara.

UROJ

Pododbor općine Samobor

Bilo nas je sigurnih 16 drugova i drugarica, ali neposredno pred odlazak odustanu: Kufro zbog svoja »Mukia« — nije ga imao kome predati (on naziva kamion, koji vozi »Muki«), Vlasta, te uoči samoga polaska tajnik Joža zbog neodgovornih poslova. I tako nas osta 13, i to: Štef, Ramona, Krešo, Mirko, Anđela, Desa, Mara, Vlado »Cviker«, Zvonko, Leksa, Franjo »Rip«, Joja (mladi Vrbanić) i ja.

Osvanu 9. srpnja. Dan, da se gori u ljetu ne može zamisliti. Tamne oblačine nateravaju se po nebu; čas kiši, čas sparina. Ali na to se nitko ne obazire. I lani nas je ispratila kiša, ali smo na cilju imali lijepe dane. Odoh u Zagreb da kupim vozne karte do Priboja na Limu. Na Glavnom kolodvoru zatražih, da nam se rezerviraju mjesta u vlaku, ali dobih negativan odgovor. Ipak me službenik uputi pomoćniku šefa stanice, kome obrazložih cilj putovanja. Pomoćnik šefa odmah mi odobri, da nam se rezerviraju mjesta i to besplatno i usput mi kaže, da je i on, u neku ruku, planinar, jer da je pomogao graditi planinarski dom negdje kod Knina. Zahvalih mu se u ime društva. U PSH potpredsjednik, drug Mlač, reče mi, da zbog povrede noge ne može ići s nama, ali me je ovlastio, da u ime Planinarskog saveza Hrvatske pozdravim planinare Crne Gore na proslavi na Durmitoru.

Po podne se spustila kiša, a padala je tako uporno, kao da ne kani dugo prestati. Oko 6 sati, kada je najavljen skup u prostorijama, na ulicama u Samoboru ni žive duše. Tek tu i tamo iza ugla ispada povijena prilika pod naprtnjačom. To je naš. U prostorijama primam lijepo odštampane spomenice, prospekte Samoborskog gorja i spomen-značke našega društva, koje ćemo darovati društvima, s kojima budemo dolaziti u vezu.

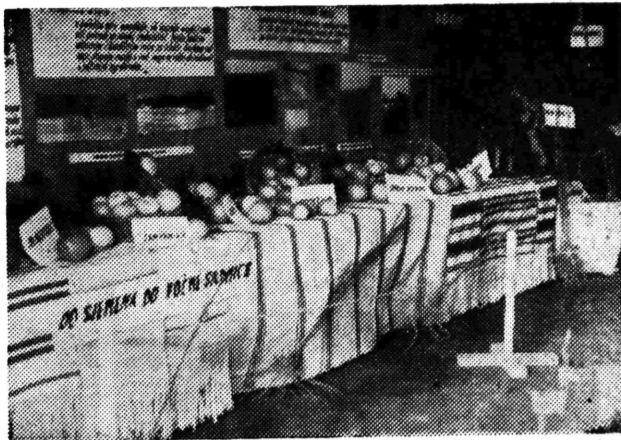
(Nastavit će se)

POLJOPRIVREDA

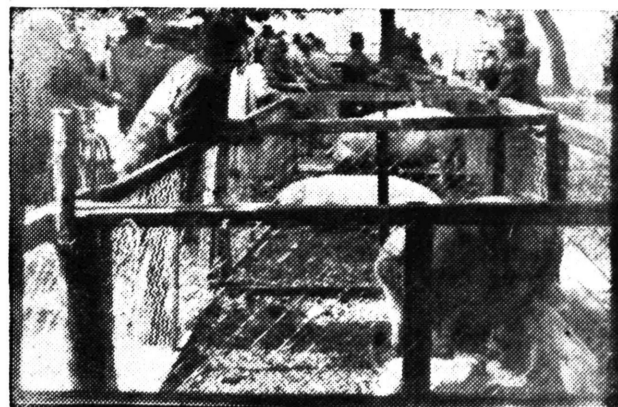
SNIMCI S NEDAVNE I. POLJOPRIVREDNE IZLOŽBE U SAMOBORU

Na slici prva telad dobivena umjetnim osjemenjivanjem

Izložbeni prostor Zavoda za voćarstvo iz Bistraca

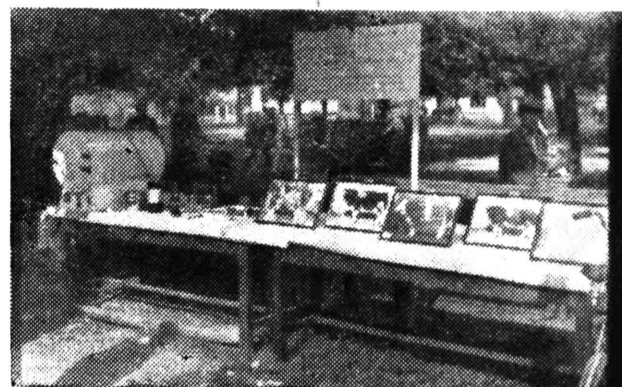
Izložene svinje. Posljednja krmača na slici dobila je prvu nagradu

Goveda bilo je izloženo 123 grla

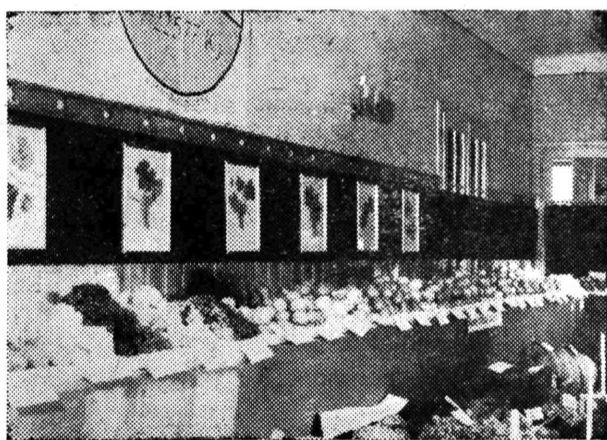
Skupina nagrađenih goveda

Veterinarska stanica izložila pribor za umjetno osjemenjivanje

Za poljoprivredne strojeve vladao je veliki interes među posjetiocima izložbe

Ukusno i lijepo. Detalj iz čitaonice za vrijeme izložbe

U čitaonici Narodnog doma bilo je izloženo voće i povrće. Osobito se isticao bogati asortiman kvalitetnih jabuka, te povrće Poljoprivrednog dobra iz Kerestince

Opasna bolest krumpira na području Žumberka

Na području Žumberka, najprije u okolici Sošica, otkrivena je jedna od najopasnijih bolesti krumpira — krumpirov rak. Odmah nakon ustanovljenja bolesti, poduzete su opsežne mjere, da se ustanovi razmjer zaraze, pa su u tu svrhu upućene ekipe stručnjaka na čitavo područje Žumberka, koje su kontrolirale krumpir prilikom iskapanja. — Na našem području otkriven je krumpirov rak u Pokleku i Novom selu.

Kako je Žumberak isključivo kraj, gdje se gaji krumpir, to on snabdijeva ostale dijelove samoborske općine, kako za potrošnju u domaćinstvu, tako i za sjeme. Uz ostale mogućnosti prenošenja zaraze, najbrže se zaraza prenosi sadnjom i prometom krumpira uopće. Radi sprečavanja širenja ove opasne bolesti, zabranjen je promet krumpirom na području udaljenom 15 km od izvora zaraze. Kod nas to područje doseže do Bregane na jednoj strani i do Ruda na drugoj strani.

U toku su mjere, da se riješe pitanja: korištenje viška krumpira na teritoriju s kojega se ne smije izvoziti krumpir, naknada proizvođačima, i uvođenje novih otpornih vrsta krumpira.

Budući da se nizinski dijelovi naše općine snabdijevaju djelomično sjemenskim krumpirom s područja Žumberka, nije isključeno, da se krumpirov rak pojavi i izvan navedenog područja, stoga će se morati izvršiti pregled krumpira i na ostalim dijelovima općine.

ZDRAVSTVO

Osvrt na jedan socijalno-medicinski problem

U godinama odmah poslije Drugoga svjetskog rata naše se zdravstvo suočilo s mnogim problemima, od kojih su neki bili naslijeđeni iz ranijih vremena, dok su drugi nastali u toku ratnog zbivanja, a i kao posljedice ratnih i poratnih prilika. Počevši od reorganizacije zdravstvene službe pa sve do pitanja reumatizma, tuberkuloze i profesionalnih bolesti — trebalo je što hitnije poduzeti uspješne mjere za smanjivanje obolijevanja, za smanjivanje zaraza i za opće podizanje nivoa narodnog zdravlja.

Svi znamo, da to u našim prilikama, uslovljenima kako općim stanjem, tako i naročitim društvenim razvitkom, — uz teško ekonomsko stanje zemlje i veoma mali broj dovoljno kvalificiranih zdravstvenih radnika, — nije bila laka stvar. Razumljivo je, da se pritom dosta zastranjivalo, eksperimentiralo i griješilo.

Danas, 10 godina poslije rata, kad su sabrana i iznesena brojna iskustva, domaća i strana, kad nam je statistička služba dala pouzdanije podatke o stanju i kretanju bolesti, o udjelu smrtnosti od pojedinih oboljenja u općem pomoru stanovništva, — danas već možemo reći, da se naša zdravstvena politika osniva na čvršćim temeljima. Ona ima svoje ustaljene principe i smjernice, dijelom specifično naše, a djelomice opće, usvojene od Svjetske zdravstvene organizacije. Zdravstveno stanje se poboljšava naročito u pogledu suzbijanja zaraznih bolesti, koje čine itekako važnu skupinu t. zv. socijalnomedicinskih oboljenja. Preventivno-profilaktička služba (zaštita od bolesti) priznata je kao jednako važan faktor te uz kurativnu (liječenje bolesnika) imade svoje značajno mjesto u našem zdravstvu.

Iz godine u godinu povećavaju se i osigurana financijska sredstva za preventivni medicinski rad, jer se uvidjelo, da on daje za budućnost sigurnije rezultate. To nas ujedno obavezuje, da ta sredstva što potpunije koristimo za poboljšanje zdravstvenog stanja naroda.

Osvrnut ćemo se stoga na jedan od spomenutih problema: na značenje, stanje i suzbijanje tuberkuloze, donedavno još najbolnijeg pitanja u našoj zdravstvenoj problematici, — pitanja, koje je nesumnjivo zainteresiralo gotovo svakog našeg čovjeka u posljednjih deset godina.

O tuberkulozi se izvanredno mnogo pisalo i govorilo, a to je posve razumljivo, ako uzmemo u obzir njen epidemiološki i socijalno-ekonomski značaj u našoj zemlji, gdje ona predstavlja još uvijek tešku, masovnu, socijalnomedicinsku pojavu, bolest u pravu epidemijaskoj formi!

Po novijim podacima u Jugoslaviji ima oko 300.000 tbc-bolesnika, od toga preko 200.000 bolesnih od plućne, većinom aktivne tuberkuloze. Još pred 2 do 3 godine umiralo je godišnje više nego 25.000 osoba od te bolesti.

Prikazano u relativnim brojkama — i u usporedbi s nekim drugim zemljama — izgleda stanje kod nas ovako:

DR. GEORGIJEVIĆ U — FINSKOJ

Poznati samoborski liječnik i ravnatelj Doma narodnog zdravlja u Samoboru, dr. Adalbert Georgijević dobio je prošlog mjeseca od Međunarodne zdravstvene organizacije Ujedinjenih Naroda tromjesečnu stipendiju za proučavanje zdravstvene službe u Finskoj, Švedskoj i Norveškoj.

Prema vijestima i novinskim člancima finske štampe saznajemo, da dr. Georgijević obilazi zdravstvene objekte, bolnice, ambulante, škole, tvornice lijekova, prehrambenu industriju, upoznava organizaciju ta mošnje zdravstvene službe, odgoj mladih kadrova — svagdje veoma srdačno priman od lokalnih vlasti i ustanova.

Održao je i nekoliko uspješnih predavanja o zdravstvenoj službi u Jugoslaviji. Nedavno se javio s krajnjeg sjevera Finske, 250 kilometara sjevernije od polarnog kruga, — kamo, što nam je poznato — sigurno još nijedan Samoborac nije dospio!

Smrtnost od tuberkuloze u svijetu:

godine 1930.				
Danska	75	na	100.000	stanovnika
SAD	76	"	"	"
Italija	112	"	"	"
Austrija	139	"	"	"
Francuska	156	"	"	"
Jugoslavija	270	"	"	"
godine 1940..				
Danska	35	na	100.000	stanovnika
SAD	60	"	"	"
Italija	76	"	"	"
Francuska	140	"	"	"
Jugoslavija	200	"	"	"
godina 1950.				
Danska	14	na	100.000	stanovnika
SAD	26	"	"	"
Italija	45	"	"	"
Austrija	52	"	"	"
Francuska	57	"	"	"
Jugoslavija	130	"	"	"

U slijedećim godinama opaža se daljnje sniženje pomora od tbc u zemljama, gdje su provedene sve prokušane mjere, što ih daje moderna medicinska nauka. Tako na pr. SAD bilježe pad smrtnosti na 16 (100.000 stanovnika godišnje), a Danska na 11,3 (100.000 st. u god. 1952.).

Osvrnemo li se na stanje u Hrvatskoj, primjećujemo, da je prosjek pomora od tbc bio nešto viši negoli u cijeloj Jugoslaviji.

Smrtnost od tuberkuloze:

- a) u Hrvatskoj:
god. 1901.—1910. 400 na 100.000 stanovnika
god. 1931.—1935. 265 na 100.000 stanovnika
- b) na području zagreb. oblasti:
god. 1910. 364 na 100.000 stanovnika
god. 1921. 360 na 100.000 stanovnika
god. 1931. 327 na 100.000 stanovnika
god. 1937. 220 na 100.000 stanovnika
- c) na području kotara Samobor:
god. 1910. 496 na 100.000 stanovnika
god. 1921. 411 na 100.000 stanovnika
god. 1931. 297 na 100.000 stanovnika
god. 1937. 270 na 100.000 stanovnika

Kvota (udio) tuberkuloze u općem pomoru daje nam također zanimljive brojke, napose s obzirom na područje dosadašnjeg kotara Samobor:

- a) u cijeloj Hrvatskoj
godine 1901.	13.76%
" 1916.	19.02%
" 1931.	15.10%
" 1937.	13.92%
- b) zagrebačka oblast
" 1905.	15.40%
" 1910.	16.02%
" 1934.—1939.	13.80%
- c) kotar Samobor
" 1905.	17.40%
" 1910.	19.00%
" 1921.	14.24%
" 1931.	15.49%
" 1934.—1939.	17.10%

Statistički podaci nam govore, da se smrtnost od tuberkuloze — donekle proporcionalno općoj smrtnosti — polako smanjivala poslije I. svjetskog rata, prema jednoličnosti, ako uzmemo u obzir pojedine godine odn. različite oblasti u Hrvatskoj. Upadljivo je, da je smrtnost od tbc na području samobor. kotara bila stalno veća od prosjeka za zagrebačku oblast i za cijelu Hrvatsku! Promatramo li međutim kvotu tbc u općem pomoru, vidimo, da se ona u Hrvatskoj postepeno smanjuje, također i na području bivše oblasti, ali ne opada tako u pojedinim seoskim kotarima oko Zagreba, dok je u kotaru Samobor bila u godinama 1921. do 1939. štaviše u porastu!

Sama smrtnost nam doduše ne daje apsolutnu sliku o stanju jednog oboljenja na nekom području, ona je tek relativno mjerilo toga stanja. Nekada je mortalitet (pomor) bio razmjernan broju bolesnika, pa smo pratili opadanje smrtnosti usporedo s opadanjem morbiditeta (pobola). Kod tuberkuloze danas više nije tako: znatno o-

padanje njene smrtnosti kod nas — usprkos još uvijek visoke brojke morbiditeta — govori za to, da je moderna medicina uspjela pomoću novih metoda i sredstava smanjiti umiranje, ali broj bolesnika jedva da se smanjuje. Mi još uvijek imamo golemi broj tbc-bolesnika.

Računamo li ekonomski gubitak, što ga uzrokuju — smrtnost od tbc, liječenje bolesnih, bolovanja — izgubljeni radni dani, slabljenje kućnog (porodičnog) ekonomskog stanja, tada ćemo dobiti ogromne svote!

Za samih 9 mjeseci ove godine iznosi to na području naše općine oko 10,000.000 dinara. — Takvo je dakle značenje te bolesti u zdravstvenom i ekonomskom pogledu.

Tuberkuloza, koja je u mnogim civiliziranim zemljama prešla kulminaciju svog razvitka i ne predstavlja više masovnu pojavu, — kod nas se još nalazi u velikom zamahu. Njenom opadanju u pojedinim krajevima svijeta pridonio je ne samo napredak medicinske nauke, s boljim shvaćanjima, novim metodama i efikasnijim sredstvima za liječenje i suzbijanje bolesti, nego osobito još podizanje ekonomskog stanja naroda, povišeni standard života u pojedinim zemljama, uključivši sve faktore — od opće i zdravstvene prosvijećenosti pučanstva do materijalnog blagostanja i visoke higijenske kulture!

Prateći razvoj i opadanje tuberkuloze u zemljama, koje danas već tako dobro stoje u tom smislu, moramo se koristiti njihovim iskustvima — te odlučno ići k tome cilju. — Put je težak i vjerojatno dosta dug, no mi znamo, da i naša borba protiv tbc mora uroditi jednako dobrim rezultatima, jednakim uspjehom. Ali to zavisi ne samo od naše zdravstvene službe, od predanog i promišljenog rada naših zdravstvenih radnika, — nego i od svijesnog učestvovanja svakog našeg čovjeka u toj borbi, od suradnje čitavoga naroda!

Dr. I. V.

OBAVIJEST

Umoljavaju se posjednici grobova na Samoborskom groblju, da uredi grobove do uključivo 30. X. 1955., jer će 31. X. biti groblje zatvoreno radi uređenja javne površine.

Gradska komunalna ustanova

Iz matičnog ureda

ROĐENI:

Rubinić Ivka, kći Stjepana i Magde, 16. IX.
Mihelić Branko, sin Branka i Katice, 16.
Pavlović Anica, kći Mije i Ane, 17. IX.
Novosel Branko, sin Josipa i Marije, 17.
Mavračić Stjepan, sin Ivana i Marije, 17.
Hribar Željko, sin Dragutina i Alojzije, 18.
Ratešić Pavica, kći Josipa i Dragice, 19.
Hočevar Katica, kći Josipa i Hermine, 20.
Mihelić Zvonko, sin Ivana i Dragice, 20.
Zorko Ljiljana, kći Marijana i Marije, 23.
Kupres Drago, sin Dragutina i Barbare, 24.
Fresl Katica, kći Josipa i Regine, 25. IX.
Štampek Majda, kći Martina i Barice, 25.
Sirovica Josip, sin Josipa i Slavice, 25. IX.
Šabarić Stjepan, sin Zvonka i Ane, 26. IX.
Horvat Verica, kći Ivana i Dragice, 26. IX.
Kos Ivan, sin Stjepana i Katice, 27. IX.
Šujster Ivan, sin Alekse i Dragice, 29. IX.
Novak Mirko, sin Roka i Anice, 29. IX.
Horvat Josip, sin Milana i Ane, 29. IX.
Košarač Anica, kći Dragutina i Marije, 30.
Novoselić Branko, sin Stjepana i Zlate, 30.
Grgečić Anica, kći Stjepana i Barice, 30.
Štih Branko, sin Ivana i Nade, 1. X.
Kupres Franjo, sin Dragutina i Fanike, 10.

VJENČANI:

Sabljak Zvonko, građ. ing. i Treppo Nada, zubotehničar, 1. X.
Podraški Antun, radnik i Skendrović Anica, radnica, 2. X.
Turk Stjepan, oficir JNA i Savić Branka, kućanica, 8. X.
Kalingar Josip, zemljoradnik i Stupar Anastazija, kućanica, 8. X.
Krušec Dragutin, radnik i Horvat Đurđa, radnica, 8. X.

UMRLI:

Vraneković Josipa, kuć., stara 64 g., 11. X.

Problemi zanatstva samoborske komune

Zanatstvo kao privredna grana imalo je u prošlosti, imade danas, a imat će i u budućnosti značajnu ulogu u ekonomskom razvitku Samoborskog kraja. Pojedine zanatske struke razvijale su se i naglo unapredovale. Od malih zanatskih radionica izrasla su savremena industrijska poduzeća, kao na pr.: tvornica četaka, stakla, građevnog materijala, obrade drva i druge. Zanatski proizvodi Samobora nailaze na siguran plasman ne samo na domaćem, nego često puta i na stranim tržištima. Osobito su poznati i cijenjeni proizvodi drvoprerađivačke i metalne struke. Upravo radi kvaliteta proizvoda brojni su samoborski majstori cijenjeni širom naše zemlje.

Kao i na druge privredne grane, tako je i na zanatstvo rat imao negativni utjecaj, i ono je stagniralo za vrijeme II. svjetskog rata. Zahvaljujući inicijativi zanatlija i brizi narodne vlasti, odmah po svršetku rata razvoju zanatske djelatnosti poklonjena je ozbiljna pažnja. Stvoreni su osnovni uvjeti za jačanje i razvoj zanatstva u socijalističkom sektoru vlasništva sredstava za proizvodnju. Opća ekonomska politika zemlje bila je ranijih godina usmjerena na razvoj industrije i elektrifikaciju zemlje, i uslijed toga nisu postojale mogućnosti, da se ulože znatnija financijska sredstva za razvoj i jačanje zanatske djelatnosti bilo u kojem sektoru vlasništva.

Međutim, danas je situacija već drugačija. Razvoju zanatstva, kao važnoj nado-

puni preradaivačke industrije, poklanja se ozbiljna pažnja. Rezultati ranijih i sadašnjeg nastojanja sada se već jasno očituju. Danas na teritoriju općine Samobor ima 11 zanatskih radnja socijalističkog i 320 privatnog sektora.

Usporedo s povećanjem broja zanatskih radnja povećava se i broj uposlenih kvalificiranih radnika i uključenih učenika na izučavanje zanata u njima. Prema nepotpunim podacima 1939. godine na području, koje obuhvaća sadašnji NOO-e Samobor, bilo je u zanatskoj privrednoj djelatnosti uposleno 359 kvalificiranih radnika i 89 učenika. 1954. radilo je u zanatstvu socijalističkog i privatnog sektora 554 kvalificirana radnika i oni su osposobljavali 155 učenika u privredi. Ti podaci nepobitan su dokaz zaista povoljnog razvoja zanatstva na području općine Samobor.

I pored činjenice, da je broj zanatskih radnja porastao, ipak one ni po broju ni po vrstama u potpunosti ne zadovoljavaju potrebe ovoga kraja i potražnje zanatskih usluga u našoj zemlji općenito. Prema podacima, kojima raspolaže NO općine Samobor, još se osjeća nedostatak dovoljnoga broja radnja, naročito u nekim strukama, kao na pr. u krovopokrivačkoj, tesarskoj, zidarskoj, staklorezačkoj i drugima.

To pomanjkanje izvjesnog broja zanatskih radnja nije jedini problem, koji mora rješavati NOO-e na sektoru zanatske djelatnosti. Ima još nekoliko problema, od kojih su najteži: problem nadriobrti, mehaniziranje i moderniziranja postrojenja, organizaciono učvršćenje i proširenje socijalističkog sektora, onemogućavanje neznatnog broja privatnih obrtnika, koji nastoje stići kapital protivno socijalističkim principima privređivanja i t. d. U rješavanju tih problema NOO-e očekuje značajnu pomoć od Zanatske komore, organa radničkog samoupravljanja u socijalističkom sektoru zanatstva i privatnih zanatlija.

Unatoč svim nabrojenim i drugim problemima svi su izgledi, da će cjelokupno poslovanje zanatstva u toku ove godine biti uspješno. Po društvenom planu, zanatstvo će na području općine Samobor ostvariti bruto proizvodnju u iznosu od 363.459.000 dinara. Od toga otpada na socijalistički sektor 91.181.000, zadružni 3.278.000 i privatni 269.000.000 dinara. Do sada izvršene analize pokazuju, da će naše zanatstvo plan do konca godine ne samo ostvariti, već da će on biti znatno premašen.

Obzirom da se Samobor i u njegovoj neposrednoj blizini naselje Bregana naglo razvijaju i ekonomski jačaju, povećava se i broj korisnika zanatskih proizvoda i usluga. Za kvalitetne zanatske proizvode i usluge našeg zanatstva zainteresirano je ne samo stanovništvo i industrija Samobora, već i brojni korisnici ovih proizvoda i usluga grada Zagreba i drugih mjesta širom naše zemlje, a postoji mogućnost i izvoza u inozemstvo. Eto, sve su to uvjeti, koji ukazuju na povoljne mogućnosti razvoja i znatnog proširenja zanatske djelatnosti u Samoboru.

Rješenju toga zadatka pristupio je Narodni odbor i Zanatska komora na što je moguće bolji način, naime uzdizanjem mladih kadrova. U svrhu, da ti kadrovi dobiju potrebnu naobrazbu, koja iz dana u dan stavlja sve veće zahtjeve pred naše obrtnike, organi vlasti su poslije rata organizirali i stvorili uvjete za nesmetan rad škole učenika u privredi. U ovoj školi već je izvršilo školovanje niz generacija mladih zanatskih radnika. Oni danas uspješno rade u zanatstvu ili u industrijskim poduzećima. Izgradnja zgrade za potpunu srednju školu u Samoboru omogućit će još bolje uvjete za rad škole učenika u privredi, jer će već sada skućeni školski prostor biti proširen.

Zanatstvo Samobora kreće danas sigurno naprijed. Uz pojačano zalaganje zanatskih radnika, te uz pomoć narodne vlasti ono će biti u stanju odgovoriti zadacima, koje pred njega postavlja socijalistička zajednica. B. I.

GRADIMO GIMNAZIJU . . .

Dosada postignuti dobri rezultati

Iako je akcija za izgradnju Gimnazije u Samoboru počela je tek ove godine, ipak sa zadovoljstvom možemo konstatirati, da smo u ostvarenju te akcije u nepunu godinu dana dostigli vrlo lijepe rezultate.

Završeno je betoniranje u zemlji, stavljena je betonska deka na podrumске prostorije, a većina zidova podignuta je do prvoga kata. Predstoji nam još postaviti betonsku deku na one dijelove zgrade, koji će se podići na kat.

Iz ovoga se vidi, da je Odbor poduzeo sve, kako bi do maksimuma iskoristio vremenske i materijalne mogućnosti.

Kako radnici na radilištu, tako i članovi Odbora, koji su neposredno zainteresirani na gradilištu, sa zadovoljstvom konstatiraju o velikom interesu građana za napredak u izgradnji. Građani Samobora, a tako i oni iz bliže i dalje okolice, češće posjećuju radilište, gdje se na licu mjesta upoznavaju s pojedinostima, koje ih interesiraju.

Možemo pohvaliti DVD Lipovec, koje je prisustvovalo na izgradnji sa 9 članova, a postoji njihova obaveza sa cjelokupnim članstvom za 2 dana, pa očekujemo, da će DVD Lipovec u potpunosti udovoljiti danom obavezi.

Od organizacija SSRN-a na području grada pokazala se veća aktivnost među članovima II. bloka, a jer upisivanje dobrovoljnih priloga još nije završeno, dat ćemo u jednom slijedećem broju i o tome izvještaj.

Mislimo, da je došlo vrijeme, da i ostale organizacije SSRN-a pristupe prikupljanju dobrovoljnih priloga, a one, koje su taj zadatak završile, da pristupe prikupljanju istih.

U slijedećem broju našeg lista dat ćemo točan prikaz novčanog poslovanja.

Cerovečki

Muzejske vijesti

PREDSJEDNIK

MEĐUNARODNE UNIJE PRAVNIKA R. MARTIN U SAMOBORSKOM MUZEJU

Početkom mjeseca rujna boravio je u našoj zemlji predsjednik Međunarodne unije pravnik Robert Martin iz Pariza. Ugledni pravnik svjetskoga glasa bio je primljen od predsjednika Narodne skupštine Moše Pijade, a u Zagrebu je prisustvovao plenumu Saveza advokatskih komora Jugoslavije.

Tom prilikom je ugledni stranac u društvu zagrebačkih odvjetnika dra. Štokića, dra. Politea i mnogih predstavnika republičkih komora posjetio i naš Samobor s naročitom namjerom da razgleda samoborski muzej. — Tu ga je u ime samoborskih pravnik pozdravio naučni suradnik Gradskeg muzeja dr. Stjepan Orešković i prikazao mu značajne izložke pravnoga značenja, što su se sakupili u sedamstogodišnjoj povijesti samoborske općine.

R. Martina su naročito impresionirali pravnički dokumenti počevši od Beline povelje iz 1242. godine, pa stari zaknici, »Corpus juris«, parnice samoborske općine s feudalcima Staroga grada, općinski zapisi, a naročito pak ona ogromna presuda iz godine 1769. sa 1.800 uvezanih stranica rukopisa — parnice, koja je trajala 130 godina. — R. Martin je bio veoma ugodno iznenađen tolikom kulturnom baštinom Samobora, te je umolio, da mu se pošalju fotografije nekih izložaka i njihov krafki sadržaj radi objavljivanja u francuskoj stručnoj štampi.

NAUČNO PUTOVANJE MUZEALACA U ITALIJU

Koncem prošloga mjeseca pošla su 22 člana zagrebačke podružnice Društva muzejsko-konzervatorskih radnika Hrvatske na naučno putovanje u Italiju. Tom prilikom su kroz 10 dana razgledali najznačajnije umjetnine, građevine, spomenike kulture i muzeje u Veneciji, Padovi i Trstu, dok su u Muranu — glasovitom sjedištu staklarske industrije — razgledali umjetničku proizvodnju stakla.

Rezultati ovoga putovanja su veoma značajni, jer su naši muzealci veoma mnogo vidjeli i stekli korisna iskustva. — Iz Samobora prisustvovali su tom putovanju: Ivica Sudnik, upravitelj muzeja, prof. Nada Anger, kustos, ing. Adolf Weiler, te Ana i Franjo Strmoli. O putovanju će biti održano predavanje u Narodnom sveučilištu ovoga utorka.

Gradani nam pišu . . .

RAZNOŠENJE POŠTE NA ŽUMBERKU

Na području bivše općine Buđinjak raznošenje pošte privatnim osobama bilo je veoma loše. Dostavljač Mjesnog ureda iz Buđinjaka nije htio preuzimati ovu poštu, jer navodno za to nije plaćen, tako da je bilo slučajeva, da su ljudi sami morali dolaziti po svoja pisma u Breganu. N. N.

Odgovor uredništva: Mi smo se zainteresirali za dostavljanje privatne pošte, pa je sada ta stvar uređena i primat ćete poštu redovito u svoje selo. Smatramo, da nije trebalo pismo uputiti anonimno.

NA DISKUSIJU

O nazivu trga i parka

Pozdravljam prijedlog Z. T.-a u »Samoborskim novinama«, da se trg ispred Narodnog doma nazove »Trgom Frana Hrčića«, a park Dječjeg zabavišta »Parkom Bogumila Tonija«. Samo bih radije, da se trg nazove »Trgom braće Frana i Stjepana Hrčića«, kraće »Hrčićev trg«.

Tako ima u Zagrebu »Trg Ivana, Antuna i Vladimira Mažuranića«, a u Samoboru »Ulica braće Oreški«. — I stariji brać Fran i mlađi Stjepan zaslužni su na mnogom području kulture. I Stjepan (tef) je dobro pisao i sastavio upravo izvrsnih pjesama i na domaćem samoborskom narječju. Pisao je stručno o starim ilirskim novcima nađenima blizu Samobora, t. zv. »Samoborcima«. Nedavno je u »Numizmatici« objavio studiju o staroilirskom medaljonu, naročito rijetkom nalazu, koji se čuva u samoborskom muzeju. I on je bio vjeran prijatelj toga muzeja.

Kad bi Štef došao u Samobor, vidalo se je oba brata, kao dva blizanca, kako zajedno idu Samoborom ili u samoborski okoliš. Nedugo jedan za drugim su umrli. Pa neka bi im i tim nazivom trga bila sačuvana zajednička uspomena. S. O.

PROSVJETA I KULTURA

Stručna savjetovanja prosvjetnih radnika

Novi Savjet za prosvjetu i kulturu NOO-e Samobor odobrio je 5 stručnih savjetovanja za prosvjetne radnike s područja naše općine u toku mjeseca listopada, kroz koja će proći gotovo svi prosvjetni radnici narodnih škola.

Na tim savjetovanjima, koje organizaci-

KAZALIŠTE

U okviru »Dječjeg tjedna« izvelo je Kazalište lutuaka Samobor 2 igrokaza, koji su unatoč vrlo dobre izvedbe i mnogo utrošenoga turda moralno i materijalno doživjeli neuspjeh.

repertoaru je bila »Zlatna ribica« od H. Rašića i Nezgode mede medića« od M. Tomašića. Scenska obrada je bila vrlo efektivna, te, ako se imaju u vidu sredstva, s kojima se raspolaže, onda se može govoriti o bogatoj i raskošnoj sceni. Glumci su vješto baratali lutkama i ugodno zabavili prisutnu publiku, koja je nažalost bila vrlo malobrojna.

Danas prirediti nešto u Samoboru vrlo je teško i treba odmah računati s najgorim. Slučaj našeg mladog, ali ambicioznog Kazališta lutaka ne zaslužuje ovakav prijem kod samoborske publike, koja, ako ništa drugo, trebala je iz čiste uglađenosti doći na priredbu i time dati volju za nesebičan rad mnogih drugova i drugarica.

Predstave su odigrane i za školsku omladinu, koja je ispunila dvoranu do posljednjeg mjesta i ona je dala bar onu moralnu zadovoljštinu, koju izvađači komada zaslužuju. Komad je režirala Marija Paar, a kulise i rekvizite izradile S. Levak i M. Hudoklin.

17. o. mj. gostuju u Samoboru članovi zagrebačkog kazališta Komedija s duhovitim igrokazom »Baron Tamburlanović«.

Pretprodaja karata za tu predstavu kod Ivica Sudnika i u Narodnom domu. Početak točno u 20 sati.

M. Karabaić: PJESME

Vlastita naklada, Samobor 1955.

Knjiga Miroslava Karabaića, pod općim naslovom: »Pjesme« i podnaslovom »štokavske i čakavske«, javlja se u našem Samo-

Suradnja naših najmladih:

SAMOBOR

Samobor je divan kraj,
Za me on je pravi raj.

Ja želim strani svijet
Upoznati,
Ali ustoj uvijek ja ću
Znati,
K'o što i sad znam,
Vidim, ćutim, osjećam;
Da je najdraži za mene
Ovaj kraj svijeta.

On je bio i bit će
Uvijek moja meta,
Cilj mojih putovanja
I najdražih mojih sanja.
Kad će mi svijet
Nepoznati
Sve od sebe dati,
Opet ću se tada vratit
Ovom kraju,
Mojem dragom zavičaju.

Ti, najljepši za mene kraju,
Ti, Samobore, ti moj raju!
Ti, najljepše mjesto pod suncem,
Koje ovdje najtoplije grije.
Tu najzelenije lista drveće,
Tu najmirisnije cvate cvijeće.
Tu je divno... k'o u raju.
Nezaboravan ti si,
Moj samoborski kraju!

Janka Štahan

ono vodi šef Odsjeka za prosvjetu Ilija Hagić, a stručno kotarski prosvjetni inspektor Đuro Bregeš, obrađuju se problemi razredne i predmetne nastave u narodnim školama u vezi s novim nastavnim planom i programom i s primjenom savremenih oblika i metoda rada od strane nastavnog osoblja.

Dosad su održana u Narodnom domu 3 savjetovanja, a još će se održati 15-og i 19-og X. — Za stručnu pomoć došli su dosad iz Zagreba Tomo Kuštreba i Angelina Nadinić, prosvjetni inspektori.

Predviđaju se još 2 savjetovanja do kraja školske godine, na kojima će se obrađivati oni problemi, koje predlože posjetioци održanih savjetovanja. Na primjer: Razvijanje pismenog izražavanja učenika u nižim razredima narodne škole; razvijanje ljubavi prema knjizi kod učenika i trajne potrebe za čitanjem u vezi školskog i domaćeg čitanja; održavanje praktičnih predavanja iz pojedinih predmeta s osvrtom na rad i slično.

Poželjno je, da posjetioци ovih savjetovanja, pored prenošenja stečenog iskustva i znanja na ostale prosvjetne radnike, upoznaju s time članove školskih odbora, roditelje, društva »Naša djeca« i ostale, kako bi shvatili i prihvatili nastojanja naše savremene škole, naročito u pogledu obavezne osmogodišnje škole i 100% polaska iste, proširenja školskog prostora, opreme škola, nabave udžbenika i pribora za učeničke, nastave društvenog i moralnog odgoja i slobodnih aktivnosti učenika, naprednog shvaćanja nastave matematike u vezi nove Matematičke početnice i tome slično.

Dosad su održana i 2 savjetovanja upravitelja naših škola, a predviđaju se i seminari za prosvjetne radnike iz onih predmeta, koji se još ne svladavaju u dovoljnoj mjeri; sve sa zadatkom, da se što savremenije svladava novi nastavni program, da se unaprijedi nastava i da se čim prije ostvari društveno upravljanje u našim školama.

Đ. B.

boru kao treća pjesnička zbirka ove godine u lokalnoj izdavačkoj djelatnosti. Ali ta zbirka ne može ostati samo jedno skromno lokalno izdanje, jer po svom sadržaju i kvaliteti ima daleko šire značenje.

Karabaić je rođen na otoku Krku, u selu Puntu, te još kao dječak od 4 godine napušta rodno selo. U Malinskoj svršava osnovnu školu, a gimnaziju u Krku, te se poslije školovanja posvećuje financijskoj struci. Službovao je u mnogim mjestima, i zato mu je pejsaž raznolik, a stih mu teče glatko i tečno. Ovo mu je prva zbirka pjesama i vlastiti izbor. Pjesme su ispjevane u razdoblju od 1934. do 1951. g.

Bogata problematika i veliki opus tog književnog ostvarenja postavlja pred čovjeka čitav niz pitanja, koja traže razjašnjenje. Pisac ulazi i u neke dublje analize, a u raspravi o božju u pjesmi »Moj bog« pjeva:

»Ne! Moj bog nije negdje daleko u nebu,
iluzija čudna, lutanje mozgova u noći,
moj bog je sa mnom jedno povezano tijelo,
i mi jedan bez drugoga nikud

ne možemo poći.

Ukupno su u ovoj zbirci štampane 32 pjesme, od kojih 10 čakavskih nose naslov »Spomini«. Štokavske pjesme podijeljene su u poglavlja: »Priroda«, »Život i društvo«, »Osjećaji« i »Ljubav«. Za čakavske pjesme štampan je na kraju knjige čakavski rječnik i napomena o čakavskom jeziku. Također je na kraju i bilješka o piscu od pjesnika Dra. Stjepana Oreškovića. Cijela knjiga obuhvaća 96 stranica, a tiskana je u Samoborskoj tiskari »Prosvjeta« u nakladi od 2.000 primjeraka. Korektor je Đuro Bregeš.

M. Grakalić

Koncert

Pjevačko društvo RKUD-a »1. maj« iz Kustošije gostovalo je u Samoboru 8. X. pod pokroviteljstvom domaćeg KUD-a »I. G. Kovačić«. Pored pjevačkog zbora nastupila je i folklorna grupa u bogatim narodnim nošnjama.

Nažalost i ovaj koncert nije uspio ni moralno ni materijalno zbog slabog posjeta (svega oko 100 osoba). Unatoč tom stanju gosti se nisu dali zbuniti i svoj birani repertoar izveli odlično. — Naročito snažan utisak na prisutne učinila je folklorna grupa. — Veliki dio krivnje za taj neuspjeh leži na domaćima, koji su se suviše malo ili nikako založili, da taj lijepi koncert vidi i sluša veći broj osoba, što je bez sumnje na goste učinilo jako neugodan utisak. Trebat će mnogo muke, da se taj propust ispravi.

Bo.

SPORT

TENIS

IVICA URLI PRVI U ZAGREBU

Na međunarodnom prvenstvu u Zagrebu, Ivica Urli je postigao veliki uspjeh, osvojivši prvo mjesto u konkurenciji juniora. On je u finalu pobijedio Hrbuda sa 6:4, 7:5.

U konkurenciji mladih seniora, Ivica i Marijan pružili su snažan otpor najboljim mladim seniorima u državi, Tomljanoviću i Jakšiću. Tako je Marijan oduzeo jedan set prvaku države Tomljanoviću, pa je izgubio s 6:2, 4:6, 6:4. Ivica je tijesno izgubio s Jakšićem sa 12:10, 7:5, nakon što je u prvom kolu imao set loptu.

NOGOMET

Jesenski dio prvenstva Podsveza Varaždin prilazi kraju. Još se ima odigrati 4 kola. NK »Samobor« sve se više učvršćuje na prvom mjestu. Nakon utakmice, koju je odigrao 4. X. u Vel. Trgovištu u 11. X. u Samoboru povećana je razlika u bodovima u korist našeg kluba. — U Vel. Trgovištu nakon vrlo žive i uzbuđljive igre, u kojoj su protivnici nastojali izvući što povoljniji rezultat, boreći se na momente i grubo, što je sudac u strahu tolerirao, naša je momčad golovima Marijana Jednačaka i Rudolfa pobijedila rezultatom od 2:0.

Na domaćem terenu održan je susret 11. o. mj. protiv NK »Zaprešić«, po vrlo teškom i blatnjavom igralištu, na kojem su se ipak bolje snašli naši igrači. Utakmica je bila lijepa i živa, a obilovala je golovima. Dobrom igrom cijele momčadi, a naročito navale u kojoj se sve više ističe pametnom igrom Mesić i Jednačak, brzim prodorima Rudolf, a borbenašću G. Medved i Mogulić, naša momčad porazila je protivnika, koji je u ranijim godinama zadavao dosta poteškoća u prvenstvenim igrama našoj momčadi. Rezultat 7:0 u korist NK »Samobor« govori o očitoj premoći domaće momčadi.

NK »Bregana« odigrala je 4. X. utakmicu u Zaprešiću i izgubila rezultatom 3:1, dok u nedjelju nije igrala jer protivnik nije došao.

Prvenstvena tablica nakon odigranih 7 kola ima slijedeći izgled:

»Samobor«	Samobor	7	7	0	0	27:3	14
»Jedinstvo«	Začretje	7	5	0	2	30:18	10
»Oštrc«	Zlatar	7	5	0	2	22:14	10
»Bratstvo«	S. Marof	7	4	2	1	23:17	10
»Vatrogasac«	Zdenci	7	4	1	2	23:16	9
»Mladost«	M. Bistra	7	3	1	3	26:20	7
»Zaprešić«	Zaprešić	7	3	1	3	14:20	7
»Crv. zvijezda«	Laduć	7	1	3	3	12:22	5
»Žagora«	V. Trgovište	7	1	1	5	13:23	3
»Ivančica«	Z. Bistra	7	1	1	5	10:22	3
»Mladost«	Luka	6	1	0	5	14:26	2
»Bregana«	Bregana	6	0	2	4	6:19	2

PRODAJU SE BAČVE, rabljene ali potpuno ispravne i jedna kućna vaga. Upitati Matija Majnarić, Hrastina kraj Samobora.

TRAŽIM MALU SOBICU praznu ili namještenu. Kroz dan sam u poslu. Plaćam po dogovoru. — Josipa Mihelčić, Samobor, rodilište.